

Een beginnende Filosofie over de betekenis van Pijn

Eens ontmoette ik een man die mij een opmerkelijk verhaal vertelde over zijn jeugd. Als zijn moeder achter de waarheid wilde komen tilde zij hem op bij zijn nek, haar vingers omklemden zijn keel en zo, met hem een paar centimeters boven de grond ondervroeg zijn moeder zijn oudere zus.

'Wat is hier gebeurd' 'Wat heb jij gedaan?' 'Waarom?' 'Wiens schuld?'

Zijn zus echter legde een stijfkoppigheid aan de dag die van een heel andere orde was en weigerde taal of teken te geven aan haar moeder.

Er kwam zelden het gewenste geluid uit haar keel en zo verloor hij tijdens deze wrede exercities meer dan eens het bewustzijn.

Hij vertelde mij niets over het kind dat hij was, ik weet alleen dat hij erg klein was, hoe hij het onderging, of hij worstelde om aan de verlamdende greep van zijn moeder te ontkomen, welke gesprekken hij hierover misschien wel of juist niet had met zijn zus, hoe zijn moeder reageerde nadat, ...

Ik kan hier alleen naar raden en meerdere kwellende scenario's hebben in mijn verbeelding al de revue gepasseerd. Ik zal je zeggen wat hij mij echter nog wél vertelde.

Hij vertelde redelijk uitgebreid en tot in detail over het moment vlak vóór hij het bewustzijn verloor. Waarin hij in een ultieme doodstrijd werkelijk de greep op het leven begon te verliezen, zich daarin op een gegeven moment gewonnen gaf, en voelde hoe zijn hoofd uiteenspatte in een orgastische explosie vol kleuren en een lichtheid die zijn hele wezen vervulde. Er lag een diepe vrede in dat moment, alsof het een moment kon zijn waarnaar je zou gaan verlangen, naar zou kunnen terug verlangen, een moment van troost misschien.

Dát vertelde hij mij...

Een zeer opmerkelijk beeld binnen een wereld van pijn.

De moeder in waanzin gedreven door pijn, haar eigen pijn, een slopende ziekte.

Een dochter die zich afkeerde van al deze pijn, er part noch deel aan wenste en een zoon die op geen enkele manier de pijn van zijn moeder kon dragen, hoe hoog ze hem ook op zou tillen aan zijn nek.

Kun je nog verwachten dat iemand ooit nog normaal zijn pijn weet te dragen na zulke ervaringen?

Het verbaast mij altijd weer te horen, te merken hoeveel leed en pijn een mens weet te dragen, te verdragen.

En ook hoe moeilijk het kan worden na jarenlange blootstelling aan leed en pijn om de pijn los te zien van het persoonlijke 'mijn pijn', de pijn wordt een onderdeel van het zelf, zoals een arm, een been, het hoofd net zo onlosmakelijk verbonden zijn met elkaar.

Hoe laat de pijn zich dan nog verwijderen zónder litteken?
Zonder ook de pijn van het loslaten, de amputatie, het afscheid?

Hij begroef, nog steeds een klein kind, zijn moeder en voelde zich bevrijd.
Voelde nauwelijks verdriet of gemis, het was een opluchting.
Hij hoefde niet langer de pijn te dragen - mede te torsen! - die van meet af aan al niet zijn pijn was.

Ooit verbrandde ik al mijn dagboeken in een poging mij los te maken van mijn verleden.
Ik dacht met dat ritueel mij verder te kunnen verwijderen van mijn pijn, alsof zonder de aanwezigheid van fysiek bewijs, de afstand tussen mij en mijn verleden gróter kon worden.

Maar niet snel daarna al voelde ik een soort gemis aan mijn relikwieën die mij tot dan toe hadden gedefinieerd, mijn bestaan een kader hadden gegeven dat niet louter was gebaseerd op een idee, maar op iets tastbaars.

Ik miste het uitzicht op mijn pijn. Begroef me graag van tijd tot tijd in mijn pijn die herkenbaar was. Vertrouwd tegenover de onbekende pijn die 'Het Leven' heet.
Het leven dat door zijn omvang, reikwijdte, dimensies, onbereikbare horizonnen, onbekende verwachtingen, -De Liefde! Het onverwachtse geluk! En altijd de angst het weer kwijt te raken, te verliezen, het zou allemaal slechts een kwestie van tijd zijn, want hoe groter de hoop des te groter ook de angst, zonder angst valt er niks te hopen- en nog vele ongemakken meer welke een ander mens wellicht als normaal onderdeel van het leven zou beschouwen, maakten dat ik mijn pijn kon koesteren als een vertrouwde vriend. Een kameraad in bange tijden, eentje waar ik altijd van op aan kon. Die mij nooit zou verlaten, waar ik volkomen één mee was.

Het nemen van afscheid blijkt een dagelijkse oefening het vraagt bijna om een strikte discipline, want een moment van verslapping kan maken dat een 'vriend' who already has out welcomed his stay a long time ago , toch weer voet tussen de deur krijgt en het zich al snel weer gemakkelijk gaat maken in zijn vertrouwde hoekje, en zo gewend aan zijn aanwezigheid ben je, dat het wellicht kan duren eer je in de gaten hebt dat de ongenode gast wederom aanwezig is.

Ik begrijp steeds beter dat het onnuttig is te denken dat je je voor kunt nemen je niet meer met je pijn bezig te houden, het levert zoiets op als 'denk nu niet aan een roze olifant'.

-----

*Ik hoorde op een begrafenis het volgende verhaal het komt uit Zuid Amerika .
'Als een geliefde van je is heen gegaan, draag haar dan op aan de hemelen en sterren,
zachtjes geef je haar over. Heel voorzichtig gooi je haar op richting de hemelen, en als
ze terug valt dan vang je haar weer. En gooi je haar weer op richting de hemelen, maar
wie weet een stukje hoger nu. En als ze terug valt vang je haar weer op, en je gooit haar
ook weer op, uiteindelijk hoger en hoger, net zolang totdat ze definitief haar plek
gevonden heeft in de hemelen'*